

TUOVICAST – KRIMINAALIPOLITIikka osa 1: Miten rikollisuutta vähennetään tehokkaasti?

Jakson kuvaus

Tuovicastin kaksiosaisessa jaksossa on tällä kertaa teemana kriminaalipolitiikka. Tässä ensimmäisessä osassa pureudutaan yhdessä asiantuntijoiden kanssa siihen, millaista kriminaalipolitiikkaa Suomessa tehdään ja miksi tätä pohjoismaista mallia on pidetty tavoiteltavana myös kansainvälisesti. Jaksossa kysytään muun muassa, millaisilla tekijöillä on vaikutusta rikollisuuden määrään ja millä tavalla kriminaalipolitiikkaa pitäisi Suomessa kehittää.

Jaksossa ovat vieraina Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin entinen johtaja, emeritus-professori Tapio Lappi-Seppälä ja oikeusministeriön Kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosaston kehittämisneuvos Aarne Kinnunen. Tuovicastin tiimistä paikalla ovat Eeva Koivunen ja Ari Evwaraye.

Jakson litterointi

Tuovicast #16. Kriminaalipolitiikka osa 1/oikeustieteen tohtori Tapio Lappi-Seppälä (Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti) + Aarne Kinnunen

”Hei kaikille kuuntelijoille, ja tervetuloa taas pienen tauon jälkeen Tuovicastin seuraan. Minä olen Eeva Koivunen ja kanssani täällä studiossa on tuttuun tapaan meidän Ari Evwaraye,” Eeva sanoo.

”Tuovicastissa ei ole taas hetkeen puhuttu rikollisuudesta, mutta siihen tulee tänään muutos. Eli käsillä on kaksiosainen jakso, jossa kattoteemana on kriminaalipolitiikka. Kriminaalipolitiikalla tarkoitetaan siis niitä yhteiskunnan toimia, joilla pyritään vaikuttamaan rikollisuuteen. Suppeasti ymmärrettynä kriminaalipolitiikka viittaa rikosoikeudellisiin toimenpiteisiin, eli mistä teosta rangaistaan, millä tavoin ja miten ankarasti. Laajimmillaan kriminaalipolitiikan voi ymmärtää käsittävän myös sosiaalipolitiikkaa, koulutuspolitiikkaa, terveydenhuoltoa ja niin edelleen,” Eeva sanoo.

”Otin vapauden määrittellä tähän alkuun, mistä kriminaalipolitiikassa on kysymys, mutta todellisuudessa meillä on täällä vielä parempiakin määrittelijöitä paikalla. Eli tervetuloa Tuovicastiin Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin entinen johtaja, emeritus-professori Tapio Lappi-Seppälä ja oikeusministeriön Kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosaston kehittämisneuvos Aarne Kinnunen,” Eeva toteaa.

”Kiitos oikein paljon että pääsitte vieraaksi Tuovicastiin! Voisin tähän alkuun kysyä, että oliko mun määrittelyni oikea tai riittävä?” Eeva kysyy.

”Jos minä varastan ensimmäisen puheenvuoron, niin se oli oikein hyvä määrittely. Erityisesti koska siinä huomioitiin tämä laaja näkökulma. Meikäläisessä kriminaalipoliittisessa ajattelussa ajatellaan, että se ei ole pelkästään rikosoikeudella operointia vaan siinä on hyvin paljon muita lohkoja ja keinoja, eli siinä mielessä hyvä muotoilu,” Tapio Lappi-Seppälä vastaa.

”Samaa mieltä. Jos siihen jotain haluaa lisätä, niin on tärkeää, että seuraamusten lisäksi, jos niillä operoidaan, niin mitä tehdään seuraamusten aikana. Meillä on siihen yhä parempia keinoja, ja niitä käytetään, ja yritetään käyttää esimerkiksi se aika vankilassa hyväksi ja integroitua ihmisiä takaisin yhteiskuntaan,” Aarne Kinnunen toteaa.

”Millaista on Suomen kriminaalipolitiikka ja mitkä ovat sen tavoitteet?” Eeva kysyy.

”Se on aika laveahko kysymys,” Tapio pohtii.

”Tiivistäpä viiteen lauseeseen,” Aarne naurahtaa.

”Ja kyse on myös siitä, mihin verrataan. Jos meikäläisestä kriminaalipolitiikasta puhutaan niin voi sanoa, että se on hyvin pohjoismaista kriminaalipolitiikkaa seuraamusjärjestelmän käytön suhteen siinä mielessä, että pohjoismaat on erottunut pitkään eurooppalaisessa vertailussa ja erottuu edelleen alueena, jossa seuraamusjärjestelmän painopiste ei ole vankeusrangaistuksessa vaan pyritään vahvasti kehittämään ja ottamaan käyttöön vankilalle vaihtoehtoisia seuraamuksia. Tämä on hyvin pohjoismainen linja ja näkyy myös pohjoismaisissa vankiluvuissa, jotka ovat eurooppalaisittain matalia. Tosin samanlainen trendi on tällä hetkellä monessa Euroopan maassa samaan suuntaan. Tutkijanäkökulmasta kun katsoo asiaa, miten kriminaalipolitiikasta keskustellaan Euroopassa tutkimuspiireissä, niin siellä on hyvin yksiselitteisesti näkemys, että tätä pohjoismaista mallia pidetään erittäin hyvänä. Se muodostaa monelle tavoitemallin ja siinä suhteessa voimme olla tyytyväisiä. Jos katsomme omista lähtökohdistamme niin aina voi tietysti parantaa,” Tapio sanoo.

”Hallinnon puolelta voin sanoa samaa, eli kyllä tätä Suomen mallia aika paljon ihannoidaan, ulkomailta tullaan delegaatioiden voimalla perehtymään, että millaisia ratkaisuja Suomessa on tehty. Tässä pohjoismaisessa mallissa on myös uusia kiinnostavia trendejä. Tanska on ihan uudella tavalla kiristänyt linjaansa. Monet kysymykset liittyvät maahanmuuttoon, sitä käytetään poliittisena keskustelukeinona, maahanmuutto vastaan rikollisuus ja miten ne liittyvät toisiinsa. Suomessahan ei ole rikollisuus perinteisesti ollut politiikan keppihevonen, mikä on ehkä mahdollistanut sen, että meillä on ollut tällainen pohjoismainen humaani tai rationaalinen kriminaalipolitiikka. Poliittinen nokittelu saattaa helposti johtaa toisenlaiseen, enemmän punitiiviseen politiikkaan,” Aarne Kinnunen pohtii.

”Kun sanotte että tämä pohjoismainen malli on esikuvana monelle, niin mistä se johtuu? Missä olemme onnistuneet?” Ari kysyy.

”Yksi aika yksiselitteinen ja helposti seurattava mittari on vankiluku, koska vankeusrangaistus on tavattoman kallis ja kuitenkin keskeinen, se on se ankarin väline, joka valtiolla on sivistysvaltiossa käytettävissä. Se mittaa aika paljon ja kertoo siitä järjestelmän yleisestä tasosta ja onnistumisesta. Tässä suhteessa Suomi on ollut kansainvälisesti kiinnostava kohde, koska olimme ainoa maa eurooppalaisessa yhteyksissä, joka onnistui alentamaan vankilukuaan samalla, kun se meni muualla ylöspäin. Toinen, josta Aarne tietää varmasti enemmän, on meidän sisäiset järjestelmät, avovankila, avolaitosjärjestelmä, josta Suomella on historiallisista syistä pitkät perinteet. Se on täytöntöönpanomuotona monella tapaa järkevämpi kuin kalliit suljetut sellivankilat. Avovankilassa saa olla yhteiskuntaa paremmin muistuttavissa oloissa,” Tapio toteaa.

”Tärkeähän siinä on se referenssi rikollisuuden tasoon, joka meillä on alhainen verrattuna muihin maihin, kuten pohjoismaissa ehkä yleensä. Ruotsi on nyt aika eri linjoilla väkivaltaongelmiensa kanssa. Mutta vankiluvun alhaisuus ja samalla yhteiskunnan turvallisuus, että osoitetaan että ne pystyvät kulkemaan käsi kädessä, että pystytään pitämään yhteiskunta turvallisenä. Tämän sanottuani on todettava, että meillä on tekijöitä, jotka myös edesauttavat sitä, jotka eivät ole suoraan meidän rikosoikeusjärjestelmää. Olemme syrjäinen kolkka Euroopassa ja olemme välttyneet monilta siirtolaisvirroilta, jotka vaikuttavat rikollisuuden tasoon. Järjestäytynyt rikollisuus ei ole ollut niin kiinnostunut Suomesta. Yksi tärkeä on meidän oikeusvaltioperinne ja meidän instituutioihin luotetaan. Suomalaiset luottavat poliisiin enemmän kuin missään tietääkseni, ja sama tuomiolaitokseen, jopa poliittiseen järjestelmään, mediaan. Suomessa luotetaan instituutioihin ja se on todella tärkeä tukiranka. Itse näen, että se luo sen pohjan, että voimme edetä ilman ääripunitiivisiä järjestelmiä, koska ihmiset kuitenkin luottavat, että järjestelmä toimii ja mitään paha ei pääse tapahtumaan,” Aarne toteaa.

”Tuo on hyvin tärkeä tuo luottamusaspekti, ja sillä luottamuksella on useita eri ilmenemisjärjestelmiä. Tuli mieleen, kun puhuttiin tuosta avovankilajärjestelmästä, niin sehän on myös luottamukseen perustuva järjestelmä. Siinä luotetaan siihen, että ihmiset tajuavat oman etunsa, että eivät sieltä lähde, vaikka

voisivat, koska sen jälkeen joutuvat suljettuun laitokseen. Tuo mitä Aarne sanoi tuosta rikollisuustilanteesta ja sen muutoksista, niin siinä on ehkä yksi pidemmän linjan historian kokemuksia, joka on kiinnittänyt huomiota maailmalla. Se liittyy siihen, että meidän tilanne oli se, että meidän vankiluku oli kolminkertainen muihin pohjoismaihin verrattuna vielä 60- 70-luvuilla. Ja me alensimme vankilukumme kolmannekseen yhteispohjoismaiselle tasolle. Muut pitivät vankilukunsa jotakuinkin samalla tasolla. Niin tämä antoi mahdollisuuden katsoa, miten rikollisuus kehittyi sitten Suomessa suhteessa muihin pohjoismaihin. Niin ei tapahtunut mitään sellaista, mitä olisi voinut tilastoissa nähdä. Rikollisuus kehittyi kaikissa neljässä pohjoismaassa ihan samalla tavalla käsikädessä, huolimatta siitä, että vankilan käyttö poikkesi aika ratkaisevasti. Tämä on tutkimuksellinen harvinainen luonnollinen kokemus, koska nämä maat ovat muuten hyvin samanlaisia. Tämä osoittaisi isossa kuvassa rikosoikeusjärjestelmän rajallisuuden. Isossa kuvassa rikollisuuden taso määräytyy muista tekijöistä, jotka ovat pohjoismaissa yhteisiä. Ei se tarkoita, ettei rangaistusjärjestelmällä olisi mitään merkitystä, mutta se ei ole se mekanismi, jolla yhteiskunta voi säädellä rikollisuuden tasoa,” Tapio sanoo.

”Tämä on erittäin mielenkiintoista, koska usein kuulee sanottavan ja ihmisten ajattelevan, että rangaistuksen uhalla ylläpidetään turvallisuutta, mutta tämä laboratorio osoittaa nyt muuta,” Ari sanoo.

”Tähän voisi lisätä, Tapio ehkä muistaa paremmin kansalaisten oikeuskäsityshankkeen, jossa kysyttiin väestöltä minkälaisen seuraamuksen he itse määräisivät muistaakseni seitsemästä eri keisistä. Tulokset olivat kiinnostuneita siinä, että ei se väestö niin punitiivista ollutkaan kuin ehkä etukäteen ajateltiin. Väkivaltarikollisuus ja seksuaalirikollisuus poikkesivat, niissä haluttiin kovempia rangaistuksia kuin tuomarit. Muissa rikoksissa ei haluttu niin kovia. Lievempiä tuomioita haluttiin esimerkiksi huumerikoksissa ja talousrikoksissa. Sekin on ehkä sellainen myytti, ja sekin on mielenkiintoinen opetus, että jos ihmisiltä kysytään ”ovatko meidän rikokset liian lieviä” niin moni sanoo että ”on, kovempia pitäisi olla.” Mutta kun kysytään, että mitä jos olisi muita seuraamuksia, päihdehuolto, sovittelumenettelyitä, niin kaikki kannattavat näitä enemmän kuin vankiloita,” Aarne toteaa.

”Tuo on tärkeä lisäys. Tällaisten rangaistusgallupien pulma on, että niissä puhutaan vain rangaistuksista, jolloin sen jälkeen vaan puhutaan rangaistuksista. Toinen mikä tässä on, on että ihmisten rangaistuksia koskevat käsitykset ovat mitä ilmeisemmin yhteydessä ei siihen haluun rangaista, vaan siihen että niillä tarjotaan suojaa. Se palauttaa keskustelun siihen, kuinka etevä tämä konsti on tuottamaan sen mitä lupaa. Toinen, joka tuossa tutkimuksessa oli hyvin keskeinen, oli että kun katsottiin yleisökäsitysten sisäistä hajontaa, niin siellä oli joidenkin rikostyyppien osalta sellainen tilanne, että viitisen rangaistusvaihtoehtoa oli annettu, ja jokaisella oli 20% kannatus. Eli ajatus siitä, että olisi yhtenäinen oikeustaju, yhtenäinen kanta siihen ihmisten mielessä, niin se ei ole näin. Näkemykset eroaa,” Tapio sanoo.

”Ja siinä varmaan tullaan siihen keitä me olemme, millaisia kokemuksia meillä on, millaiset asiat ovat meille ymmärrettäviä... Muistaakseni oli niin, että kun ihmisille kerrottiin pelkästään rikosnimike, niin silloin helposti ihmiset antaisivat kovempia rangaistuksia kuin jos heille kerrottiin, mitä oli tapahtunut ilman sitä rikosnimikettä?” Ari kysyy.

”Joo, mielelläni jatkan tähän vielä. Jos jokin tutkimustulos toistuu, niin se on juuri tämä, että yleisluontoisiin kysymyksiin, jotka sisältävät vähän informaatiota, niihin tulee hyvin rangaistuskeskeisiä vastauksia. Mitä enemmän siitä kerrotaan siitä tapauksesta, se suhtautuminen lievenee. Jos ei ole mitään tietoa tapauksesta niin aukkopaikat täytetään omilla mielikuvilla siitä millaisia rikokset on, ja sellaiset mielikuvat tulevat usein mediasta. Siellä kerrotaan usein rankimpia juttuja.”

”Meillä on vahva järjestelmä, luottamusyhteiskunta, hienot instituutiot, alhaiset vankiluvut, meillä menee tosi hyvin. Mutta missä meillä on kehitettävää? Uskallan väittää, että jossain on kehitettävää,” Eeva naureskelee.

”No pitikö tuohon nyt puuttua?” Tapio kysyy.

”No, niitä on tietysti vähän eri tasoilla niitä ongelmia. Jos otan isompitasoisen ongelman, niin otan tuon resursointipuolen sillä tavalla, että jos katsotaan miten meidän vankeinhoidon ja kriminaalihuollon resurssit ovat kehittyneet suhteessa muihin pohjoismaihin, niin ne ovat varsin vaatimattomat. Päihdekuntoutukseen tai ylipäättään erilaista hoidollista orientaatiota vaativia seuraamusten täytäntöönpanossa saattaisi olla lisää tehtävissä. Yhtenä yksittäisvastauksena ottaisin sakon muuntorangaistuksen, se otettiin lisäkäyttöön tässä viime vuosina, niin siinä ei ollut oikeastaan mitään järkeä. Se on kadonnut tuo seuraamus muista pohjoismaista kokonaan. Muutamia muita pienempiä muutoksia, joita on tehty seuraamuspuolelle, niin niitä voisi tarkastella kriittisesti. Tuolla takaraivossa koko ajan on se riski, että tällainen rangaistushakuinen ajattelu pulpahtaa sieltä aika helposti. Se että on pystytty kehittämään vaihtoehtoisia seuraamuksia ei ole mikään tae sille, etteikö tapahtuisi käänne. Meillä vajaassa viidessä vuodessa vankiluku kohosi 40% 90-luvun loppupuolella. Ei siitä ole mitään varmuutta, etteikö tällaisia samanlaisia käännteitä voisi tapahtua, jos tämä poliittisella tasolla polarisoituu tämä kriminaalipoliittinen keskustelu,” Tapio sanoo.

”Niin, voi tuohon lisätä, että onhan sekin kiinnostavaa että meillä poliisien lukumäärä per capita on selvästi alhaisempi kuin muissa pohjoismaissa ja kaikissa pohjoismaissa on alhaisempi kuin muualla Euroopassa. En näkisi huonona siihenkään puuttumista. Nämä resurssikysymykset ovat yksi, ja ne ovat aina huolenaiheena ihan syystä, mutta kyllähän on meillä esimerkiksi rikosoikeusprosessissa paljon viiveitä. Kyllä se kestää aika kauan, kyllä siinä pystyisi resursseja allokoimaan toisiin paikkoihin ja fiksummin. Yksi mikä on aika kiinnostavaa rikosentorjunnan puolesta, että kysytään keneltä tahansa, kannattaako rikosta ehkäistä vai puuttua jälkikäteen, niin kyllä ihan jokainen sanoo, että kannattaa ehkäistä. Mutta miten me ehkäistään, millä resursseilla ja koska, niin se ei olekaan enää kiinnostavaa. Hyvin suuri osa meidän turvallisuudesta tulee siitä, että meillä on neuvolajärjestelmät, koulujärjestelmät, sosiaalityötä, mielenterveystyötä, päihdeongelmaisten hoitoa, mutta onko riittävästi ja onko oikeille kohderyhmille kohdennettua? Pystytäänkö esimerkiksi oppimisvaikeuksista kärsiviä tukemaan riittävästi varhaisemmassa vaiheessa? On aika paljon esimerkkejä mitä voisi tehdä rikollisuuden vähentämiseksi, mutta niitä ei oikein mielletä sellaiseksi. Niillä on toki oma funktionsa eli ihmisten elämänlaadun parantaminen, mikä on se ykkönen, mutta niillä on myös vaikutusta tähän puoleen. Sitä pitäisi ehkä tuoda enemmän julki. Tässä tullaan tähän laajaan kriminaalipoliittikan määritelmään. Se pitäisi ottaa vakavasti eikä vain sellaisena teoreettisena viitekehystenä,” Aarne toteaa.

”Muistelen, että esitit silloin, että vankeusrangaistuksen ankaruus tai määrä ei juurikaan selitä rikollisuutta. Mutta sitten oli joku tällainen tilastollinen indikaattori, joka väestötasolla selitti aika hyvin sitä kokonaisrikollisuutta. Olenko millään jäljillä, mikä vähän liittyisi tuohon hyvinvointiyhteiskuntaan?” Ari kysyy.

”Olet. Jos katsotaan väkivaltaa ja sen luotettavinta mittaria, joka on henkirikollisuus, niin eri alueilla väestön hyvinvointieroja mitataan tulonjakoindikaattorilla gini-indikaattorilla. Se kertoo hyvin yksiselitteisesti, että väestöerot, hyvinvointierot, tuloerot ovat vahvasti yhteydessä väkivaltakäyttäytymiseen. Eli tasa-arvoisessa yhteiskunnassa, jota pohjoismaat edistää, väkivalta on selvästi alempaa kuin niissä maissa, joissa erot ovat suuret. Tässä mielessä tämä kertoo siitä perusviestistä, että sosiaalinen marginalisaatio on ydinkysymys. Eli tällainen hyvinvoinnin tasaaminen ja nämä hyvinvointi-indikaattorit, joihin pohjoismaissa on satsattu, ovat tässä hyvin keskeisessä asemassa väkivaltakäyttäytymisessä mutta rikollisuudessa myös laajemminkin. Mutta se toinen, joka on meille spesifi, on päihteet ja meidän tapauksessa alkoholinkulutus. Se on perinteisesti selittänyt meidän ja pohjoismaissa pahoinpitelyrikollisuutta ja pitkässä juoksussa sitten vastaavasti hyvin vahvasti henkirikollisuutta, joskin siihen tulee muutkin tekijät. Mutta kuitenkin, tämän sortiset tekijät sieltä löytyy taustalla,” Tapio toteaa.

”Mihin Suomen kriminaalipoliittikka tällä hetkellä perustuu? Mikä on sen suunta?” Eeva kysyy.

”No, virkamiespuolella aina pyritään seuraamaan tutkimusta ja katsomaan mikä on näyttöön perustuva keino, mitä suositellaan, mutta päätöksethän on poliittisia. Nykyhallituksen on laajan kriminaalipoliittisen

näkemyksen kannalla, hallitusohjelmassa on hyvin vahvat kirjaukset preventiivisestä rikollisuutta ehkäisevästä toiminnasta, ja sitä myöten on saatu paljon resursseja. Nyt ollaan ainakin kriminaalipoliittisessa mielessä laajan politiikan kannalla. Toisaalta usein, kun tehdään poliittisia ratkaisuja niin ne ovat kiristäviä, ja niinhän nytkin on esimerkiksi tätä sakon muuntoa, on uudenlaisia seuraamuksia, esimerkiksi yhdistelmärangeistus, joka koventaa pitkiä vankeusrangaistuksia, ja mainittakoon tätä tuore seksuaalirikoslakipaketti, joka on myös kiristävä. Sillä tavalla ollaan kiristävällä suunnalla, mutta uskotaan yhteiskunnalliseen malliin,” Aarne pohtii.

”Joo, jos sitten tutkimusnäkökulmasta yrittäisi asettua jonkin sortin ennustajarooliin, tai ei ainakaan heti, millaiseksi meidän kriminaalipoliittikka on muodostumassa, niin se on vähän siitä kiinni, mitä sillä nyt tarkoitetaan. Yksi kriminaalipoliittikan tällainen estradi on hallitusohjelma, jossa muotoillaan kriminaalipoliittikkaa. Se on tullut yhä enemmän käyttöön, aikaisemmin näitä linjauksia ei ollut kovin paljon. Tarkoitan 90-luvulla. Ja sitä on vaikea ennustaa, mitä sinne on tulossa. Se on kiinni hallituskoalitiosta, ja sen ratkaisee aika lailla vaalit ja se, ketkä ovat seuraavaa hallitusohjelmaa kirjaamassa. En oikeastaan sitä pysty ennakoimaan. Mutta jos katsotaan kriminaalipoliittikkaa vähän toisessa merkityksessä, kriminologisen lähestymistavan kannalta, mikä on se tietopohja, joka meillä on vaikka rikoskäyttäytymisestä, käytössä olevista toimista ja niiden hyödyistä ja haitoista, niin en näe, että tässä olisi tapahtumassa minkäänlaista isompaa muutosta suuntaan tai toiseen. Ne linjaukset, joita meillä on ollut, tukee tällaisen laajan kriminaalipoliittisen vaikuttamisen tavoitteita, joissa seuraamusjärjestelmän rooli näyttää ennen kaikkea siinä, että siinä pyritään noudattamaan suhteellisuusperiaatetta ja eri rikosten väliset rangaistusuhteet ovat sellaisia, että ne koetaan oikeudenmukaisiksi ja ne ovat perusteltuja. Mutta se varsinainen vaikuttaminen tapahtuu muilla toimenpiteillä. Ja me tiedämme eri seuraamuksiin liittyvät sosiaaliset haittavaikutukset, jotka liittyvät mahdollisuuksiin selviytyä yhteiskunnassa. Eivät ne siellä vankilassa parane, mutta niitä voidaan siellä kyllä vähentää ja jossain määrin tietysti edistää tätä kuntoutusta. Ja siihen on kaikki panos kyllä laitettava. Mutta mitään näyttöä ei ole siitä, että mahdollisuudet parantuisivat sillä, että ihmisiä suljetaan vankilaan. Eli ei se ole positiivinen perustelu vankeusrangaistuksen käytölle. Pitäisi pyrkiä käyttämään muita yhteiskuntaseuraamuksia käyttämään vankeusrangaistuksen sijasta. Tutkimusperusteisesti tällainen linja kyllä vielä säilyy. Se, toimiiko se käytännössä poliittisella tasolla, on toinen,” Tapio toteaa.

”Kiitos, mennään meidän viimeiseen kysymykseen”, Eeva toteaa.

”Eli jos teillä olisi taikasauva ja voisitte yhteen asiaan vaikuttaa kriminaalipoliittikan kehittämiseksi, parantamiseksi tai jonkin asian ratkaisemiseksi, niin mikä se ongelma olisi ja mikä se keino olisi?” Ari kysyy.

”Tuo on oikeastaan vähän liian vaikea.... Aarne saa aloittaa,” Tapio nauraa.

”Jos tarjoan vaikka nuorten syrjäytymisen ehkäisemistä, niin olisiko se hyvä, vahva lähtökohta tässä, kun olette puhuneet laajasta kriminaalipoliittikasta?” Ari kysyy.

”Nuoret on hyvä lähtökohta ja kyllä se taikasauva varmaan osoittaisi ehkäisevään suuntaan ja tällaisen polarisoitumisen, marginalisoitumisen ehkäisemisen suuntaan. Ja on ihan hyvä katsoa tuonne Ruotsin suuntaan, olemme niin samanlaisia yhteiskuntia, että emme halua sellaista kehitystä tänne, ja kyllä se nuorten marginalisoituminen ja rekrytoituminen järjestäytyneeseen rikollisuuteen on hyvin epätoivottu kehityssuunta. Ja siihen liittyy tämä asuinalueiden segregatio myös, eli meillä on tehty erittäin hyvää asuntopoliittikkaa myös, eli ei olla päästetty tällaisia slummityyppisiä asuinalueita kehittymään, vaan on sekoitettu omistusasumista ja vuokra-asumista, jolloin tämä on tasapainottunut tämä asia. Sillä linjalla ehkä enemmän, että ei tule tällaisia no go -alueita. Jos muuten katsotaan tulevaisuuteen, niin onhan tämä netissä tapahtuva rikollisuus huolestuttavaa, koska se on niin ennustamatonta. Me varmaan joskus oppimme suojautumaan siltä, mutta siinä on aina se riski, että viranomaiset ovat myöhässä siinä,” Aarne toteaa.

”Tämä oli hyvä, että otettiin laaja näkökulma tähän taikasauvakeskusteluun. Taikasauva, jota ei ole. Tuohon nuorten tilanteen kehittymiseen, niin se jos jokin on se tulevaisuuden näkökulma. Ei voi muuta kuin toistaa sen mitä Aarne sanoi ja viitata niihin havaintoihin, joita on koko tämän vuosituhannen ollut systemaattisesti, että jos katsoo näitä huostaanottolukuja, Hiilamo taisi käyttää siitä termiä pahoinvointi-indikaattori, ylivertaisesti yhdensuuntaisin ja johdonmukaisin pahoinvointi-indikaattori, joka on kehittynyt meillä koko ajan pahempaan suuntaan. Ne on aika pahoja signaaleja, jotka siinä ovat näkyvissä. Ja ne näkyvät nuorten rikospuolella. Koko tuo nuorisokysymys on se, joka tässä on keskeinen. Ja hyvin toisentyyppisenä tuo, minkä Aarne otti esille tästä kyberrikollisuudesta. Jo tuo Vastaamo-keissi osoittaa, miten yhtäkkiä voi koko järjestelmä mennä tukkoon. Ja rikosuhrien näkökulmasta yhtäkkiä meillä on kymmeniä tuhansia uhreja, ja sehän kertautuu ja näitä tietoja käytetään nyt muiden rikoksien tekemiseen. Se on ihan toisen mittaluokan kysymys. Siinä on varmasti kaksi sellaista aika isoa, keskeistä kysymystä pohdittavaksi,” Tapio toteaa.

”Kiitos, tämä on ollut valtavan mielenkiintoinen keskustelu,” Eeva sanoo.

”Kyllä! Kiitoksia jälleen ja kiitoksia kuuntelijoille, toivottavasti on ollut yhtä mielenkiintoista kuunnella kuin on ollut olla täällä keskustelemassa ja oppimassa tästä aiheesta,” Ari sanoo.

Seuraavassa Tuovicastin jaksossa puhutaan tosiaan edelleen kriminaalipolitiikasta, mutta mennään hieman enemmän tuonne käytännön tasolle ja puhutaan muun muassa vankien kanssa tehtävästä työstä.

”Ensi kertaan!” Ari toteaa.